

VZW Het Knabbelthuisje

Konijnen

september 2010

Inhoud:

Inleiding	4
Huisvesting	5
buiten	
binnen	
speelgoed	
Voeding	10
hooi	
groenten	
hardvoer	
snoep	
Koppelen	12
een partner zoeken	
voorbereiding	
observeren	
hoe lang	
wat als het fout gaat	
groepskoppelingen	
Allerlei belangrijke weetjes	16
konijnen hanteren	
nagels	
puberteit	
scheiden van mama	
Zietken	18
Myxomatose en RHD/VHS	
gas	
verstopping	
olifantstanden	
blaasproblemen	
zwaarlijvigheid	
snot	
baarmoederproblemen	
Myasis	
Coccidiose	
E. Cuniculi	
besluit	

Inleiding

Als je een diertje in huis haalt is het belangrijk je eerst goed te informeren over de speciale behoeften van de diersoort waarvoor je kiest.

Als asiël voor konijnen en knaagdieren zien we dat veel mensen die stap jammer genoeg overslaan en daarom hebben wij dit informatieboekje geschreven.

We hopen dat dit boekje volledig doorgenomen wordt door toekomstige baasjes, alvorens over te gaan tot aanschaf. Door dit boekje te lezen weet je immers of het dier dat je verkiest, wel zo goed bij jou past.

Konijnen leven makkelijk acht jaar, ben je bereid om zo lang in te staan voor de verzorging?

In dit boekje hebben we de belangrijkste info samengevat. Alles is door ons zelf geschreven en wij staan er dan ook volledig achter.

Aangezien wij enkel de basis hebben neergepend, kan het goed zijn dat (toekomstige) konijnenbaasjes nog met vragen blijven zitten.

Aarzel dan echter niet om contact met ons op te nemen!

Wij wensen jullie alvast veel leesplezier en hopen dat jullie er iets bij leren!

groetjes,
Eveline

Voorzitter van VZW Het Knabbelhuisje

04 99 239 051

hetknabbelhuisje@hotmail.com

www.hetknabbelhuisje.tk

Huisvesting

De tijden dat konijnen helemaal alleen in de achtertuin zaten in een klein hokje, is helemaal nog niet voorbij. Gelukkig zien we wel dat meer en meer mensen zich bewust worden van hoe een konijn eigenlijk gehuisvest zou moeten worden, er zijn immers heel wat andere en betere mogelijkheden dan een klein houten hok uit de winkel.

We kunnen de manier van huisvesten grofweg indelen in twee mogelijke manieren: buiten en binnen. Hieronder zullen we beiden verder toelichten.

Konijnen buiten houden:

Dit is vrijwel de meest voorkomende manier. Wat wij het meeste zien is dat men een hok koopt en een ren eraan vastmaakt of er rond bouwt. Het hok moet groot genoeg zijn voor de konijnen om in te kunnen schuilen en ze moeten er zelf in en uit kunnen.

Voor twee dwergkonijnen moet de ren minimum 4m² zijn, het spreekt voor zich dat de ren groter moet zijn bij meerdere en grotere konijnen.

Ook vinden veel mensen het leuk om hun konijnen los te laten lopen in de tuin als ze thuis zijn (let op giftige planten!). Indien dat het geval is mag de ren wel kleiner zijn, maar hou er wel rekening mee dat konijn het meest actief zijn 's morgens vroeg en 's avonds laat, het moment dat ze dus in hun hokje moeten. Zorg dus steeds dat de konijnen genoeg bewegingsruimte hebben, ook al mogen ze elke dag (minstens drie uur) vrij rondlopen.

Er moet heel goed gelet worden op ontsnappingsmogelijkheden.

Allereerst moet je ervoor zorgen dat de ren hoog genoeg is of langs boven afgemaakt want sommige konijnen springen met gemak over een meter hoogte, anderen geraken nog geen 60 cm over. Beter genezen dan

voorkomen en maak de ren dus zeker hoog genoeg, liefst minimum 1,5m.

Het afdekken heeft ook het grote voordeel dat er geen roofdieren zoals roofvogels in de ren kunnen, evalueer dus zelf zeker de mogelijke gevaren in jouw omgeving (denk ook aan vossen, marters, reigers, ...).

Als je ervoor kiest om ze langs boven af te maken kan je dat doen met een net, gaas of golfplaten. Dat laatste heeft natuurlijk wel het voordeel dat het niet binnenregent.

Let er ook op dat ze langs onder niet weg kunnen. Konijnen zijn fervente gravers en vooral voedsters kunnen zich urenlang bezighouden met het graven van een gangencomplex. Ofwel leg je gaas op de grond en dan neem je best grote mazen (van 5x5cm of 5x10cm) omdat kleine mazen de pootjes kunnen beschadigen. Ofwel steek je gaas in de grond en dan maak je als het ware een gaasdraden kooi, dan neem je wel best kleine mazen (1x1cm) en geplastificeerde draad.

Soms is de omheining heel diep ingegraven in de grond en kan je beslissen om het verblijf langs onder niet af te maken, maar let daar mee op want konijnen kunnen echt wel dieper graven dan 50cm.

Waar tenslotte op gelet moet worden is de soort omheining. Je neemt het beste gaas met kleine mazen (van 1x1cm) omdat ze hun bekje hier niet door kunnen steken en het dus moeilijk door kunnen bijten. Met kippengaas is dat natuurlijk wel het geval en onze eigen konijnen zijn na twee jaar en een half pas beginnen bijten aan de draad, met als gevolg dat ze op één nacht een gat hadden gemaakt waar iedereen door kon.

Gaas met grotere mazen, die bijgevolg dik is kunnen ze ook moeilijk doorbijten, maar let op dat jonge of heel kleine konijnen zich erdoor kunnen wurmen, alsook kleine roofdieren.

Zowel voor buitenshuis als binnenshuis geldt dat katten over het algemeen geen gevaar vormen. Echte zwerfkatten met een groot jagersinstinct kunnen het wel eens op heel kleine konijntjes gemunt hebben, maar je mag er gerust in zijn dat een gewone kat je dwergkonijn niet zal gaan aanvallen, meestal zijn zij zelfs diegenen die bang zijn. Kleine honden vormen meestal

ook geen probleem, met grotere honden kan je beter oppassen. Natuurlijk kan je dit niet veralgemenen, je kent je eigen hond of kat het beste en op basis van hun reactie op de konijnen kan je beslissen of ze bij de konijnen mogen of niet.

Giftige planten vormen ook een gevaar voor je konijn. Ik hoor dikwijls dat de mensen denken dat de konijnen zelf wel kunnen uitmaken of een plant al dan niet giftig is maar ik raad aan dat niet uit te proberen. Veel planten die wij in onze tuinen hebben staan komen immers niet voor in de natuurlijke habitat van een wild konijn, en die planten kunnen ze dus niet kennen. Ze zullen dus instinctief niet weten welke plant giftig is en welke eetbaar, voor zover ze dat instinct nog bezitten.

Kijk dus ALLE planten na in de tuin, een lijst vind je op www.konijneninjetuin.nl. Op deze site vind je tevens heel veel leuke voorbeelden van konijnenverblijven, een goede tip voor wie ideeën zoekt!

In de winter nemen veel mensen nog steeds hun konijnen binnen. Het is echter niet omdat wij kou hebben, dat de konijnen dat ook voelen. Zij beginnen immers al in september aan hun wintervacht, en kunnen daardoor tegen vriestemperaturen van tot wel -15°C . Dit op voorwaarde dat ze een partner hebben, en een schuilmogelijkheid uit de wind, met liefst een dikke laag stro op de bodem.

Als je op dat moment echter je konijn binnenhaalt, kunnen ze in shock gaan door de warmte en in het ergste geval stikken. Wat je wel mag doen, is je konijn even in de schuur of garage zetten, als je er maar rekening mee houdt dat het temperatuursverschil niet te groot is.

Zorg in de winter voor voldoende schuilhokken, heb je een groepje van vier; zorg dan dat je twee hokken hebt, op die manier heb je een hok voor elk koppeltje en kunnen ze elkaar even ontwijken indien nodig. De hokken staan best van de grond en voor het open gedeelte hang je best een plexiglas of plastic (let op dat ze niet aan de plastic kunnen) of als de hokken niet nat worden kan je er een deken, juten zak of houten plaat voor hangen. Als die laatste echter nat worden, doe je meer slecht dan goed.

Let op: dit geldt niet voor cavia's! Cavia's kunnen absoluut niet tegen vriestemperaturen en moeten tijdig binnengehaald worden!

Konijnen binnen houden:

Een konijn kan perfect binnen wonen, al zijn wij van mening dat er niks gaat boven een konijn dat de buitenlucht ruikt. Dat neemt niet weg dat een konijn binnen niet gelukkig kan zijn.

Ook binnen hebben konijnen veel ruimte nodig. Voor twee dwergkonijnen voorzie je best minimum 4m², al is dit niet altijd mogelijk. Als je de ruimte hebt kan je een konijnenkamer inrichten, of je kan een ren aan de kooi zetten die toch groot genoeg is. Maar bij de konijntjes die wij binnen plaatsen, is het meestal de bedoeling dat ze permanent of enkele uren per dag vrij mogen rondlopen, dus mag hun verblijf wel iets kleiner zijn.

Een kooi van 100x50cm blijft toch iets te klein als de konijnen er het grootste deel van de dag moeten inzitten. Het zijn immers schemerdieren en zijn het meest actief 's morgens vroeg en 's avonds laat, dus op het moment dat ze in hun kooi moeten. Een rennetje aan de kooi vastmaken is dan een kleine moeite om het de konijntjes comfortabeler te maken, paneelrennetjes kan je gewoon verkrijgen in elke dierenspecialzaak.

Voor je een konijn je huis onveilig laat maken, let er dan op dat een konijn graag knaagt. Elektriciteitsdraden moeten dus veilig weggeborgen zijn en let ook op andere dingen waar ze niet aan mogen knagen. Laat geen emmers water staan, want sommige konijnen gaan in shock als ze er in springen. Heb je een leuke rieten stoel, dan heb je een grote kans dat jouw konijn die

uitkiest als favoriet. Je kan hen dat soms afleren met veel moeite, maar het makkelijkste is ervoor te zorgen dat ze iets hebben dat nog leuker is. Knaagen is het leukste op zacht materiaal, grastunnels en rieten mandjes zijn dus voorbeelden van leuke alternatieven. Wilgenbruggetjes kunnen ook helpen maar die kunnen heel wat konijnen niet echt bekoren.

Vergeet niet dat konijnen knagen uit verveling (niet voor de tandafslijting) en zorg er dus voor dat ze genoeg andere leuke dingen te doen hebben.

Een belangrijk onderdeel bij het binnen houden van konijnen voor veel mensen is het zindelijk maken. Een konijn is van nature een zindelijk dier, maar dat neemt niet weg dat het soms wat oefening vraagt. De meeste konijntjes doen hun behoefte op één plaats, dan zet je gewoon daar het toilet en doe je de keuteltjes er telkens in. Is jouw konijn zo ééntje dat meerdere plaatsen verkijst, dan werk je best met meerdere toiletjes.

Hoe meer konijnen, hoe moeilijker, en als er een konijn bijkomt zullen ze aan territoriumafbakening gaan doen en dan kan je soms weer helemaal opnieuw beginnen.

Maar laat dat je niet tegenhouden om een partnertje bij te nemen als je één konijn hebt, het extra werk in het begin kan niet op tegen het genot achteraf. Hoektoiletjes of rechthoekige bakjes, het maakt niet uit, als het maar groot genoeg is voor je konijn, sommige konijnen gaan immers omgekeerd op het toilet.

Speelgoed:

Konijnenspeeltjes zijn er niet zoveel en zijn meestal vrij duur. Je hebt speelballetjes, wilgenbruggetjes, grastunnels, huisjes, ... maar vooral bij de kattenafdeling vind je leuke dingen voor konijnen. Kattentunnels, kattententjes en mandjes doen hun snoetjes meestal stralen van geluk. Speeltjes hoef je ook helemaal niet te kopen, ze zijn al lang blij met een

knuffelbeer, een kussen, een deken, een wc-rol (met liefst iets daarin), een telefoonboek, ... kan je allemaal eens uitproberen.

Kartonnen dozen met wat gaten in vormen leuke spelhuisjes, en een doolhof is pas echt de max.

Maar waar je de meeste konijntjes echt een groot plezier mee doet, is een zandbak om in te graven. Die kan deel uitmaken van het verblijf (door buiten in de grond een kooi te maken van gaas), of je kan een zandbak kopen voor kinderen, daar kunnen ze wel geen heuse gangen in graven, maar ze kunnen er wel eens leuk in krabben.

Ook takken van bomen (een lijst vind je op www.konijneninjetuin.nl) zijn leuk en tevens goed knaagmateriaal.

Konijnen zijn heel verschillend wat voorkeuren betreft, sommige konijnen spelen met alles en anderen zijn alleen geïnteresseerd in een middagdutje in een doos. Ontdek wat jouw konijntje leuk vindt!

Voeding

Hooi:

Hooi is het allerbelangrijkste onderdeel van een evenwichtig menu. Het moet onbeperkt aanwezig zijn, en liefst geef je ook hooi van goede kwaliteit. Stoffig hooi is niet zo goed, neem dus beter geen geperst hooi. Het beste is nog steeds om een baal hooi rechtstreeks bij de boer te gaan halen, meestal valt het wel mee om dat te stockeren.

Let op: hooi is niet hetzelfde als stro. In stro zitten weinig of geen voedingsstoffen en dient dus eerder om eens leuk aan te knabbelen of als bodembedekking, maar het is hooi dat ze iedere dag moeten krijgen!

Gras is eigenlijk even goed als hooi, al merk ik dat veel mensen hun konijnen geen gras durven geven. Konijnen die groenten gewoon zijn krijgen geen diarree van gras, al moet je soms wel opletten met lentegras, dat kan heel eiwitrijk zijn.

Let op: gemaaid gras mag je niet geven en als je gras knipt in de natuur moet je opletten met uitlaatgassen en sproeistoffen, bovendien kunnen konijnen wormen krijgen van gras waar honden en katten op lopen.

Groenten:

Wees niet bang om groenten te geven. Het klopt dat je je konijn langzaam gewoon moet maken aan groenten, maar eens ze groentjes gewoon zijn is er geen enkel probleem meer om hen een uitgebreid menu te geven en andere groentjes te proberen.

Als je dus een konijntje aanschaft en het is nog geen groentjes gewoon, geef dan één stukje groente en kijk of de keuteltjes goed blijven. Indien dat het geval is, geef dan de dag erna hetzelfde stukje groente en iets nieuws bij. Ga zo door en als de keutels wat platter worden bouw je weer een stapje af. Konijntjes hebben alle dagen minstens vijf verschillende soorten groenten nodig. De groenten die wij geven variëren afhankelijk van wat we in de tuin hebben staan of wat verkrijgbaar is maar hoofdzakelijk geven we wortel met loof, selder, peterselie, andijvie, witloof, savooi, spinazie, broccoli, radijsjes met loof, komkommer, ... Een stukje fruit mag, maar nooit te veel (bevat te veel suikers en dat is gevaarlijk ivm gasvorming)!

Een lijst van goede groenten en fruit vind je op www.knagers.net.

Hardvoer:

Konijnen mogen enkel biks krijgen en geen mengeling. Dat zijn geperste korrels waarin alle voedingsstoffen zitten. Er is veel verschil in kwaliteit en prijs, maar over het algemeen zit je goed als je geperst voer neemt. Als je graag info wil over welke biks je best kiest staan wij je graag te woord.

Konijnen hebben eigenlijk geen hardvoer nodig. Het is ontwikkeld voor laboratoriumdieren of dieren in de industrie, gewoon uit gemakzucht. Konijnen vinden het echter lekker en in de winter is het zeker niet slecht om buitenkonijntjes te voorzien van deze extra vezeltjes.

Geef maximum 25g/kg lichaamsgewicht, dit is zelfs nog vrij veel en je geeft beter wat minder dan te veel.

Mengelingen worden dikwijls aangeraden onder het motto: "als je konijn alles netjes opeet is er geen probleem". Dit is echter niet waar want ze laten de biks die er in zitten meestal liggen en er zitten zelfs schadelijke stoffen in de meeste mengelingen.

Mengelingen zijn ook heel verschillend van kwaliteit, maar geen enkele mengeling voldoet volledig aan de eisen van jouw konijn, geef het daarom nooit. Ze krijgen er alleen maar darmproblemen van en worden er bovendien dik van.

Snoep:

Konijnen die hooi, groenten en een weinig biks krijgen zijn heus niet ongelukkig omdat ze geen snoepje krijgen. Als je toch graag jouw konijntje verwent met een lekkernij, kies dan voor een verantwoord snoepje. Een stukje heel hard brood, een rozijntje, een stukje trosgierst of een zonnebloempitje zijn goede voorbeelden. Snoep dat in de winkel in de rekken ligt, laat je beter daar waar het is. Ze bevatten veel te veel vetten en suikers, en daar kunnen konijnen niet tegen. Het enige wat aanvaardbaar is, is de wortel- en erwtenchips.

Knaagstenen en maïskolven mag je je konijnen NOOIT aanbieden. Knaagstenen zijn niet nodig voor hun tandafslijting en zijn bovendien erg schadelijk, ze veroorzaken blaas- of nierstenen. En je zou niet de eerste zijn wiens konijn dood ligt omdat je de dag voordien een maïskolf hebt gegeven... Geef liever wat takken van eetbare bomen, een lijst vind je op www.konijneninjetuin.nl.

Koppelen

Als je al een konijntje hebt dan is het verstandig om een konijntje bij te nemen, omdat konijnen nu eenmaal sociale dieren zijn die een partner nodig hebben. Dus vorm een koppeltje van een gecasteerde ram en een voedster. Sommige mensen menen dat konijnen die genoeg aandacht, speeltjes en ruimte krijgen, ook gelukkig zijn alleen, maar naar onze mening is dat schijn. Zelf wil je immers ook liever trouwen met een mens dan met een vis, maar dat neemt niet weg dat die vis niet leuk kan zijn. Konijnen voelen wel degelijk eenzaamheid; een gemis zonder partner. Een cavia of hond kan dat gemis draaglijker maken, net zoals een mens dat kan doen, maar kan het niet wegnemen. Daarom vind ik dat ik het cru kan uitdrukken: een konijn alleen houden is een geestelijke marteling.

Een partner zoeken:

Uiteraard pleit ik voor het adopteren uit een asiel. Het heeft niets dan voordelen want je krijgt de kans kennis te maken, je krijgt een bom aan informatie en ze helpen je bij het koppelen. Bovendien zijn de konijnen gezond, en weet je precies wat je in huis haalt. Ook nadien kan je er nog terecht, en er zitten alle soorten konijnen, van alle leeftijden en karaktertjes.

Als je toch beslist ergens anders een konijntje te halen, dan moet je natuurlijk al heel wat meer zelf doen. Kies een partner van het andere geslacht, en laat de ram castreren. Castratie kan bij sommige konijntjes al vanaf drie maanden, meestal pas met een maand of vier of later. De balletjes moeten ingedaald zijn en dat kan je zelf makkelijk zien. Vroeg castreren is naar onze mening helemaal niet schadelijk.

Let bij de castratie op het kiezen van een goede dierenarts. Een lijst van konijnkundige dierenartsen vind je op www.knagers.net. Stel de dierenarts enkele vragen. Het is belangrijk dat je konijn voor een operatie niet moet vasten, dat is helemaal niet nodig want ze kunnen niet braken, en bovendien werk je zo darmimmobiliteit in de hand. Ook na de operatie moet je je konijn weer wat hooi en groentjes aanbieden. Konijnen die niet eten hebben pijn en moeten pijnstilling krijgen, vraag dan ook of je dit meekrijgt. Hou je konijn enkele dagen op handdoeken en als je hem weer op zaagsel zet, kijk dan de wonde na op ontstekingen. Liefst gebruikt je dierenarts gasnarcose, dat is in onze ogen het meest veilig.

Als je konijn minstens 14 dagen gecastreerd is mag je koppelen. Daarvóór is je konijn mogelijks nog vruchtbaar en in theorie kan je konijn tot zes weken na de castratie nog een voedster bevruchten. De twee weken die wij aanhouden is tot nu toe altijd veilig geweest, toch zouden er gevallen bekend zijn van rammen die daarna nog een voedster zouden bevrucht hebben. Het is jouw keuze hoe lang je wacht, kies de termijn waar je je het beste bij voelt.

Bij de keuze van een partner kan leeftijd een rol spelen. Zet bijvoorbeeld nooit een voedster van tien weken bij een volwassen dominante ram. Bij deze keuze zullen ze je helpen in een asiel, ook als je ergens anders een konijntje haalt, kan je raad vragen bij een konijnenopvang.

Alles moet bekeken worden vanuit de situatie zelf, ik vind het persoonlijk bijvoorbeeld onzin dat je konijnen pas vanaf 4 maanden mag koppelen. Ik veronderstel dat deze leeftijd rondcirkuleert op alle fora, omdat konijntjes dan ongeveer in de puberteit zijn/komen. Dan krijgen ze een zekere geldingsdrang en gaan ze minder makkelijk onder de voet worden gelopen. Toch is dit allemaal heel relatief, en ik kan talloze voorbeelden geven waarbij wij vele theorieën die wij terugvinden op fora, aan onze laars lappen, met een goed resultaat.

Daarom blijf ik van mening dat als je geen ervaring hebt met koppelen, je beter eerst even raad vraagt, maar de basisweetjes gaan we alvast wel nog samenvatten.

Vorbereitung:

Koppelen doe je op neutraal terrein. Dit is de beste manier om je konijnen te observeren en zo zijn ze beiden gelijk: het is van geen van beide konijnen het territorium.

Wij koppelen in paneelrennetjes op het gras, ook een kleine kamer in huis kan dienst doen. Je geeft hen best wat afleiding dus leg een knuffel en een speelballetje in de ren/kamer, of iets anders leuks.

Observeren:

Als je konijnen koppelt moet je goed weten wanneer je moet ingrijpen. Als je hun lichaamstaal begrijpt weet je al veel meer.

Konijnen die interesse hebben in de omgeving voelen zich op hun gemak. Ze hebben het andere konijn nog niet ontdekt, of ze vinden het geen bedreiging. Dit is dus een goed teken. Gaan ze naar elkaar toe en beginnen ze te snuffelen, dan is dat goede interesse.

Met de poten stampen is een natuurlijke reactie om andere konijnen te waarschuwen dat er iets gaande is, in dit geval een indringer; iets nieuws. Als de konijnen zich gaan wassen kan dat duiden op comfort, maar ook op zenuwachtigheid. Is het een uitgebreide wasbeurt, met zelfs de rug toegekeerd naar het andere konijn, dan mag je uitgaan van het eerste.

Een koppeling draait tenslotte om dominantiebepaling en wat ze dus dikwijls zullen gaan doen is elkaar achterna zitten, rijden op elkaar en plukken haar uittrekken. Dit is echter allemaal normaal. Het ziet er zielig uit maar het is hun manier om uit te maken wie de baas is.

Als ze elkaar echter in de haren vliegen en ze laten elkaar niet meer los, dan moet je ingrijpen. Anders kunnen ze lelijke verwondingen oplopen. Je kan dit op voorhand zien door hun vijandige houding. Ze zullen rond elkaar gaan "vlinderen" en als de oren plat in de nek gaan en de poep omhoog, dan is het tijd om je handen ertussen te steken! (Let wel op voor je handen, jij vangt de beten op die bedoeld zijn voor het andere konijn.)

Als regel geldt dus: alles mag, behalve bijten. De konijnen zullen ofwel gaan krijsen, of je vindt bloed, of je ziet/voelt een korst (meestal op het achterste van je konijn). Dan is uit elkaar halen de boodschap, en dan heb je deskundige hulp nodig, een ander maatje, of een sterilisatie van de voedster (biedt niet altijd uitkomst!).

Hoe lang:

Een koppeling kan een tijdje duren. Wij zetten de konijntjes hier gedurende een kwartiertje samen (voor koppeltjes, geen groepen) en dan vertrekken de baasjes naar huis. Daarmee is de koppeling niet gedaan!

Thuis hoef je normaal gezien niet in te grijpen, daarvoor dient de kennismaking bij ons. Klikt het niet, dan neem je een ander konijn mee zodat je achteraf niet moet terugkomen met een gewond konijn.

Het kan echter toch zijn dat er iets fout loopt, een enkele keer gebeurt dat wel eens. Normaal gaat er echter niks mis, maar wij geven genoeg info over wat je kan verwachten thuis.

Sommige konijntjes liggen al snel bij elkaar, soms heb je echter minder geluk en duurt het iets langer.

Binnen een dag of twee hebben de meeste konijnen elkaar wel aanvaard, maar het kan twee weekjes duren eer ze elkaar echt leuk gaan vinden. Dit is heel relatief en ik plak er data op, omdat mensen soms een houvast nodig hebben. Maar het zijn en blijven levende wezens en hun gedrag blijft dus altijd deels onvoorspelbaar.

Wat als het fout gaat:

Als het fout gaat en je bent niet op tijd, kan je je konijn terugvinden met een stuk uit het oor, een open rug, een kapot ooglid, een gescheurde bilnaad, ... als ze eenmaal beginnen vechten zijn het geen lieverdjes meer.

Net daarom moet je de koppeling in het begin goed observeren, zodat zoets in principe niet kan gebeuren.

Gebeurt dit toch, zet hen dan onmiddellijk uit elkaar, en contacteer iemand die ervaren is met koppelen. Maak voor jezelf uit of je het opnieuw wil proberen, of liever een konijntje naar de opvang doet, of gewoon twee koppeltjes vormt.

Er kunnen verschillende oorzaken aan de basis liggen, de simpelste is dat de konijnen elkaar gewoon echt niet kunnen uitstaan, en dan is definitief uit elkaar halen bijna altijd aangewezen. Er kunnen ook andere oorzaken zijn die we helaas niet allemaal kunnen gaan uitzetten. Vraag dus steeds raad, en als je graag meer leest hierover kan je een schat van (juiste) informatie vinden in het boek "Konijnengedrag" van Corina Stockmans.

Een andere mogelijkheid tot koppelen is via het stappenplan, bij mijn mening pas van toepassing als het koppelen bemoeilijkt wordt, ook dat kan om verschillende redenen zijn. Op www.knagers.net kan je meer lezen over het stappenplan.

Groepskoppelingen:

Groepen koppelen is een andere zaak. Het vraagt veel ervaring, en je moet er niet aan beginnen zonder genoeg info. Het kiezen van je konijnen is één zaak, maar sommige mensen hebben geen keuze meer omdat ze de konijnen al hebben. Laat je bijstaan in groepskoppelingen, en als je het echt zelf wil proberen, vraag dan op voorhand raad.

Allerlei belangrijke weetjes

Konijnen hanteren:

Een konijn opnemen bij het nekvel is niet helemaal konijnvriendelijk. De reden waarom je een konijn niet met het nekvel mag vastnemen is omdat ze dan wel eens heel hevig met de poten kunnen gaan spartelen, waardoor ze zelfs een ruggeletsel kunnen oplopen. Doe je dit toch, ondersteun dan altijd het achterste. Bovendien voelen ze zich veiliger als je het doet op de volgende manier:

Eerst plaats je je hand onder de borst, met je duim op de rug. De andere hand plaats je onder het konijntje zijn kont, die hand biedt steun. Hou het konijntje zo dicht mogelijk tegen je aan, zo voelt het zich veiliger.

Konijnen worden niet graag opgenomen en al zeker niet op hun rug gelegd of doorgegeven, doe dit dan ook niet. Vergeet nooit dat konijnen prooidieren zijn en als je niet wil dat ze doodsangsten uitstaan, respecteer dan dat ze niet opgepakt willen worden, enkele uitzonderingen daargelaten.

Nagels:

Als je konijn een goede ondergrond heeft en genoeg beweging, zal je zijn nagels niet moeten knippen. Als de nagels wel geknipt moeten worden, kan dat door verkeerde verzorging zijn, maar er zijn ook andere mogelijkheden.

Bij binnenkonijnen kan het bijvoorbeeld wel eens zijn dat je de nageltjes moet knippen, als je dit zelf niet durft dan ga je gewoon naar de dierenarts.

Als je wel zelf de nageltjes wil knippen, haal dan een goede nagelschaar (wij gebruiken er één voor honden) want sommige nagelscharen zijn zo slecht dat ze de nagels gewoon vermorzelen of uittrekken. Bij witte nagels zie je het leven mooi lopen en is het makkelijk te zien tot waar je moet knippen, bij zwarte nagels knip je gewoon tot aan de haarlijn.

Als je te ver knipt en het bloedt, of erger nog; je trekt een nagel uit, panikeer dan niet. Een konijn voelt daar niet zo veel van, het lijkt erger dan het is.

Puberteit:

Ook konijnen komen in de puberteit. Je kan dit vergelijken met mensen: de ene is heel vervelend, de andere merkt er niks van en is voor je het weet uitgepuberd.

De leeftijd waarop de puberteit begint kan variëren, meestal begint je konijntje met een maand of drie/vier te puberen, en is het gedaan nog voor ze de leeftijd van een jaar bereiken. Puberteit houdt in dat ze gaan stampen en soms zelfs krabben, bijten en aanvallen. Jammer genoeg worden veel konijnen in die periode als "agressief" bestempeld en wordt er soms zelfs overgegaan tot inslapen.

Konijntjes die bijten worden vaak "een pak rammel verkocht" omdat sommige mensen nu eenmaal overtuigd zijn dat het gedrag dan zal ophouden. Doe dat in geen geval, het heeft tijd nodig en gaat vanzelf weer over.

Let op: niet alle "agressieve" konijnen zijn in de puberteit. Een andere veel voorkomende oorzaak is baarmoederproblemen, maar er zijn nog andere oorzaken mogelijk zoals eenzaamheid of een gebrek aan genoeg ruimte. Hieromtrent kan je ons eveneens altijd raad vragen.

Scheiden van mama:

Zes weken is de zogezegde speenleeftijd van konijnen, dit is echter véél te vroeg! Konijnen kunnen nog zogen tot tien weken en dit is dan ook de leeftijd waarop je pas de kleintjes mag gaan scheiden van de moeder. Rammen kunnen met twaalf weken al vruchtbaar zijn dus voor hen is het aangewezen om hen met tien weken te scheiden van mama, de dochters mogen ofwel bij mama blijven, ofwel nog met de rammetjes mee, of apart; dat kies je zelf. Wij scheiden alle kleintjes van mama tot ze een maand of vier zijn, dan moeten de rammetjes ten laatste apart van de voedstertjes, ander gaan ze hun zusjes dekken. Als de rammetjes beginnen vechten is het ook uiteraard het moment om hen te scheiden.

Sommige mama's worden hun kleintjes zelf beu, dat merk je heel goed aan het gedrag van de moeder. Het meest ideale is dat de papa er ook nog is om zich met de drukke kleintjes bezig te houden, al is dat uiteraard enkel mogelijk als papa al gecastreerd is op het moment van de bevalling, anders zal je na een maand alweer een nestje vinden.

Ziekten:

Qua ziekten willen we niet te ver uitwijden. Dit om twee redenen. Allereerst geven wij het boekje "Ziekten" mee van Stichting Konijnenbelangen, dat kan je vinden op www.konijnenbelangen.nl. Dit is vrij compleet, afgezien van het feit dat E. Cuniculi in het boekje ontbreekt, dit geven we dan ook nog eens mee op aparte briefjes.

Ten tweede vinden wij niet dat elk konijnenbaasje zich als dierenarts moet wagen. Het zelf experimenteren met diagnoses en medicijnen is niet verstandig zonder de nodige kennis en ervaring, en kan alles erger maken. Bovendien krijg je niet zomaar medicijnen mee als jouw dier niet in behandeling is. Wij zijn van mening dat een pijnstillers in huis hebben altijd nuttig kan zijn, want voor je naar de dierenarts vertrekt of als je moet wachten op de dierenarts kan je dit immers al toedienen, maar laat dat nu net iets zijn dat je niet zomaar meekrijgt zonder voorschrift.

Zoek dus op voorhand een goede dierenarts, een lijst vind je op www.knagers.net. Want niet elke dierenarts weet genoeg over konijnen om jou juiste raad te geven, wacht dus niet tot jouw dier ziek is, want het kan heel snel gaan.

Dat neemt niet weg dat we wel van mening zijn dat konijnenbaasjes een beetje op de hoogte zouden moeten zijn over wat er allemaal kan gebeuren. Je moet immers weten wanneer je naar de dierenarts moet gaan, een konijn dat niet eet heeft immers niet gewoon "een keertje geen honger". Als jouw konijn zich raar gedraagt, en hij eet niet, dan is er meestal iets goed mis. Kijk dus dagelijks of jouw konijnen zich normaal gedragen.

Hieronder staat samengevat wat wij vinden dat nuttig kan zijn om te weten.

Myxomatose en RHD/VHS:

Myxomatose en RHD zijn virussen die uitermate dodelijk zijn. Wij zien dat deze virussen vooral in de winter veel voorkomen en dan bovendien agressiever zijn. Een konijn dat besmet is met Myxomatose moet dan ook in een warme omgevingstemperatuur worden gezet, omdat het virus daar niet tegen kan.

Het is dus onzin om je konijn in de winter niet te beschermen tegen Myxomatose en RHD en laat ook binnenkonijnen vaccineren, want ook zij kunnen heus wel besmet geraken.

Laat je konijn dus elk half jaar vaccineren tegen Myxomatose en om het jaar tegen RHD. En onthoud dat je beter te vroeg opnieuw inent dan te laat, want eens je konijn besmet is, is de kans op genezing héél klein tot bijna onbestaande, zelfs met de beste verzorging.

Gas:

Gas komt heel veel voor en de grote oorzaken hiervan zijn stress en/of een voedingsprobleem.

Stress kan op veel verschillende manieren veroorzaakt worden. Vervoer, verandering van omgeving, slechte huisvesting, een operatie, ... kunnen factoren zijn die de stress verhogen en zorgen voor een vertraging van de darmbeweging. Ook het belang van juist en regelmatig voer mag je niet onderschatten. Daarom raden we je aan in dit boekje het hoofdstukje over voeding te lezen.

Kolen veroorzaken echter geen gas, zoals vaak beweerd, maïskolven en grote hoeveelheden suikers (denk aan te veel fruit en wortelen) daarentegen zijn uiterst gevaarlijk.

Een konijn met gas heeft pijn en zal niet eten. Een konijn dat niet eet moet onmiddellijk naar de dierenarts!

Ze gedragen zich wat ongemakkelijk: ofwel zitten ze heel stil in een hoekje of liggen languit op de grond, ofwel lopen ze lusteloos rond.

Aan de buik voel je het direct als je daarin ervaren bent: ofwel voelt die heel zacht en papperig aan, ofwel juist heel hard en gespannen. Als je niet gewoon bent dit te voelen, is het echter moeilijk om op die manier gas vast te stellen. Ook aan de buikgeluiden kan je veel afleiden: ofwel is het muisstil ofwel hoor je harde borrelende geluiden.

Een konijn met gas moet direct naar binnen, pijnstilling krijgen en behandeld worden met anti-gas. Buikmassages en beweging zijn heel belangrijk voor herstel. Let op met andere medicijnen zoals Primperan, Cirasal, dwangvoer, ... dat kan in sommige gevallen de situatie erger maken.

Ga dus steeds naar de dierenarts, en experimenteer niet!

Verstopping:

De duidelijkste indicatie voor een verstopping zijn steeds kleiner wordende keutels. Keutels vertellen veel over de gezondheid van je konijn, ze moeten mooi rond en groot zijn en je mag nooit blindedarmkeutels vinden, die moeten ze immers opeten. Ook hier is de oorzaak vaak een voedingsprobleem.

Zorg daarom dat je konijn steeds veel hooi eet en voldoende drinkt. Je mag heel veel groenten geven, zolang ze maar goed hooi eten, en een weinig aan biks. Op die manier zal je zelden een konijn hebben met verstopping, en ook hierbij moet je steeds naar de dierenarts!

Olifantstanden:

De voortanden van een konijn moeten normaal gezien mooi recht op elkaar staan, dan slijten ze mooi af. Voor de tandafslijting mag je nooit knaag- of likstenen geven, hooi is de belangrijkste factor hierin!

Een konijn kan echter geboren worden met olifantstanden, dan staan de tanden zo scheef dat ze nooit normaal kunnen afslijten en dan is het het beste om de voorste tanden te laten trekken. Knippen is heel stresserend en pijnlijk en doet de tanden dikwijls splijten en is net zoals slijpen geen oplossing op lange termijn. Het trekken van de tanden is helemaal niet zo erg als het lijkt, de konijnen leren er onmiddellijk mee omgaan.

Ook kunnen de tanden na verloop van tijd pas scheef gaan groeien. Dit kan komen doordat er te weinig of geen hooi gegeven wordt, maar dat hoeft zeker niet zo te zijn, soms kan je er gewoon niks aan doen.

In dit geval kan je soms nog proberen door ze bij te laten slijpen, als de tanden dan nog niet goed komen is trekken de oplossing.

Blaasproblemen:

Een konijn dat rode urine plast (geen bloed), heeft geen blaasproblemen, dit komt door de voeding. Een bruinige kleur; koffiekleur, is echter wel iets om je zorgen over te maken. Als je een knaag- of liksteen geeft weet je al wat er waarschijnlijk aan de hand is. Stop onmiddellijk met die te geven want jouw konijn heeft hierdoor hoogstwaarschijnlijk blaas- of nierstenen gekregen.

Zwaarlijvigheid:

Als asiel kunnen wij wel zeggen dat bijna de helft van de volwassen konijnen die we binnenkrijgen te dik zijn. Dit kan gaan van een beetje te dik tot loddervet. Die laatste zijn zelfs te ongezond om te laten castreren en zij moeten hier dus een hele tijd blijven tot ze weer gerecupereerd zijn. Een konijn dat te dik is krijgt dikwijls te veel en slecht voer. Gemengd voer bevat over het algemeen te veel vetten en suikers en de meeste konijnen krijgen ook nog eens elke dag een hele pot vol en als hij leeg is staat er alweer een nieuwe klaar. Ook geven mensen soms voor drie dagen eten, want ze hebben geen tijd om dit alle dagen te doen... Ook snoepjes zitten er zeker voor iets tussen.

Zulke konijnen moeten héél veel hooi krijgen, veel groenten en een beetje biks. Geef geen suikerrijke groenten zoals wortel en ook geen fruit. Sommige konijnen zullen de eerste dagen weinig eten, het duurt soms weken vooraleer ze wat hooi gaan knabbelen. Het kan een lange weg zijn, maar je konijn vetmesten leidt tot een vroegtijdig sterven.

Snot:

Door verlaagde weerstand kan je konijn wel eens verkouden worden. Je konijn niest maar heeft wel nog een proper neusje. In dat geval kan je Echinacea geven (humaan, zonder voorschrift te verkrijgen) en daarmee is meestal de kous af. Ook raden we aan dit preventief te geven voor buitenkonijntjes in de winter. Voor meer info daarover mag je gerust mailen.

Als je konijn echter snot heeft zal je meer in actie moeten schieten. Je konijn gaat niezen, heeft een heldere of witte uitvloeijing uit de neus en dikwijls ook vuile pootjes door het neusje schoon te maken. Ook traanogen kunnen een aanwijzing zijn maar let op: een traanoog kan ook wijzen op bijvoorbeeld tandproblemen!

Pasteurella is een veel voorkomende bacterie die snot veroorzaakt. Snot is besmettelijk en een konijn dat besmet is moet onmiddellijk naar binnen en naar de dierenarts!

Baarmoederproblemen:

Zo'n 60-80% van de voedsters ouder dan vier jaar zou baarmoederproblemen hebben. Sterilisatie van voedsters is dus een goede beslissing als je dit wil

voorkomen. Je voedster zal zich er beter door voelen, want voedsters met baarmoederproblemen zijn vaak gefrustreerd en dat uit zich in hun gedrag.

Je laat je voedster het beste steriliseren tussen een half jaar en een jaar, wij raden aan om het op een tiental maanden te laten doen, als die mogelijkheid zich voordoet.

Let bij sterilisatie op dat de nazorg soms voor paniek kan zorgen bij mensen zonder ervaring, zorg daarom dat je een konijnkundige dierenarts hebt, die je voldoende info geeft.

Myasis:

Konijnen die in vuile hokken gehuisvest zijn of die plakpoep of diarree aan hun kont hebben hangen, zijn risicogevallen voor deze aandoening. Vliegen gaan hun eitjes op de vervuilde of ontstoken huid van het konijn leggen en de maden die hieruit komen eten je konijn eigenlijk levend op.

Een konijn met myasis is een spoedgeval en moet dan ook onmiddellijk naar de dierenarts. Op een paar uren kan het immers al gedaan zijn met je konijn. Je konijn moet pijnstilling krijgen en zo snel mogelijk gewassen worden. Het moet dus geschoren worden en de maden moeten er allemaal uit, meestal moet je dit meerdere keren herhalen. Met een desinfecterend middel kan je de maden ook wegstrijken, maar dit is een sterk bijtend middel, dat je liever niet gebruikt als het nog niet nodig is.

Je konijn moet daarna nog een tijdje pijnstilling en antibiotica krijgen, en indien nodig zelfs een middel tegen bloedvergiftiging.

Voorkom dit door je konijn juist eten te geven, het hok schoon te houden, je konijn te controleren en indien nodig schoon te maken rond zijn anus.

Coccidiose:

Coccidiose komt veelal voor bij jonge konijnen die stress hebben. Konijnen die te vroeg gespeend en verkocht worden, ondergaan heel wat stress en je kan dus na een week dat konijntje al kwijt zijn.

Ook oudere konijnen kunnen het krijgen, een keutelonderzoek is nodig voor de diagnose.

Zachte keutels of zelfs diarree met eventueel slijm erop, vermagering en lusteloosheid zijn symptomen waarbij je best wat ontlasting meeneemt naar de dierenarts.

Als je er snel bij bent en kundig handelt, heeft je konijn wel nog een goede kans op herstel. Maar ga steeds direct naar de dierenarts, want coccidiose laten aanslepen is uitermate dodelijk.

E Cuniculi:

Uit onderzoek is vast komen te staan dat meer dan de helft van de konijnen deze parasiet bij zich draagt. Het kan vroeg of laat tot uiting komen. Veel dierenartsen kennen deze ziekte niet en doen het vaak af als een rugaandoening, hersenbloeding, beroerte of binnen- of middenoorontsteking. Daarom is het van belang dat je goed op de hoogte bent over deze ziekte zodat je jouw konijn niet onnodig laat inslapen.

Het konijn krijgt een wat scheve kop, een verlamde achterhand, soms valt het om, het tolt om zijn as, het zwaait met zijn kop, het laat zijn urine lopen of het gaat afvallen zonder een andere aanwijsbare oorzaak.

Dit zijn allemaal symptomen die kunnen wijzen naar E Cuniculi, meestal echter komen er maar enkele of zelfs maar één symptoom voor. Een bloedonderzoek is aangewezen.

EC is vrij makkelijk te behandelen en de behandeling levert meestal snel resultaat op, met een grote kans op volledig of bijna volledig herstel als je er op tijd bij bent.

Besluit:

Veel van de ziektes die men bij konijnen ziet zijn te wijten aan stress of voedingsproblemen. Dit zijn factoren die je in grote mate kan proberen te voorkomen.

Er zijn heel wat ziektes en aandoeningen die niet aan bod zijn gekomen, gewoonweg omdat die niet veel voorkomen en bovendien een dierenarts ze moet vaststellen.

Het is wel duidelijk dat wij grote voorstander zijn van het zoeken naar een konijnkundige dierenarts, en direct naar hem/haar toe te snellen wanneer jouw konijn zich onrustwekkend gedraagt.

Alleen zo heb je het meeste kans om jouw dier te redden.

Heb je toch nog vragen ivm ziektes en/of medicijnen, aarzel dan niet om ons te contacteren.

Dit boekje werd geschreven door **VZW Het Knabbelhuisje**, een Vlaams asiel, dat zich het lot aantrekt van konijnen en knaagdieren.

Onze gegevens:

04 99 239 051

hetknabbelhuisje@hotmail.com

www.hetknabbelhuisje.tk

Bij ons kan u steeds terecht voor vragen, wij geven graag een antwoord.

Wil u ons helpen? Neem dan een kijkje op onze site, wij zijn u alvast heel dankbaar!

Deze uitgave mag enkel in zijn geheel gekopieerd worden. Het is niet toegestaan deze inhoud gedeeltelijk te kopiëren of te veranderen.